

לעיבוד וחיזוק הלימוד והחזרה
בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

דעם רבינ'ס משלים

העשיר והבעל חוב

הנ"ל בדעתו, שעל-כל-פנים צריך להתראות פנים עם הגביר ולספר לו כל לבו, באשר שהוא אנוס בדבר וכו'. ובא אצל הגביר והתחיל לספר לפניו לבו, באשר שאיך שקבל אצלו מעות בהלוואה והגיע זמן פרעון ואין לו ממה לשלם כי הפסיד המעות, ואינו יודע כלל לשיטת עצות בנפשו מה לעשות בזה. וענה הגביר ואמר לו: מה אכפת לי המעות המגיע אצלה, כי מה נחשב אצלי סך קטן כזה שאתה חייב לי כשתסלק או להפך, נגד סך הכולל מההלוואות אשר עולה לאלפים ולרבבות. על-כן רצוני שתלה אצל כל הלווים שלי ותתבע אותם, ותזכיר אותם שהם חייבים לי כל כך מעות, ולמה אין מסלקים לי. ואפלו אם לא יפרעו ויסלקו את הכל רק כל אחד יתן ויסלק מעט מחובו, גם-כן יעלה אלפים ורבבות פעמים כמו סך כל החוב והלוואה שלך.

והנמשל מוכן ממילא והבן.

(חיי מוהר"ן תמ"ז)

ספר משל לענין מה שצריכין לדבר עם אנשים ביראת שמים וזהו:

פעם אחד היה גביר (נ"א: עשיר) גדול שהיו לו כמה אלפים ורבבות. עשה העשיר הנ"ל פקדה ואמר, שכל מי שצריך ללוות מעות יבוא אצלו והוא ילוהו. מסתמא היו על זה בעלנים [קופצים] הרבה, ובאו אצלו אנשים הרבה ולוו אצלו מעות. והגביר הנ"ל היה אצלו פנקס על כל הנ"ל. פעם אחת לקח הפנקס בידו והתחיל לעין בו, וראה שהוציא הרבה מעות מאד על עסק ההלוואות ואין איש שם על לב שיבוא להחזיר ולפרע לו מה שלוה ממנו. מסתמא חרה לו על זה, והיה לו לעגמת נפש.

בתוך הלווים הנ"ל היה איש אחד שלוה גם-כן אצל הגביר, ואבד והפסיד המעות באיזה משא-ומתן עד שלא היה לו ממה לפרע חובו והיו לו יסורים גדולים מזה. הינו שהאיש הנ"ל היה לו יסורים גדולים מזה שאין לו לפרע חובו. והתישב האיש

ספורי מעשיות משנים קדמוניות

מעשה ט' - מחכם ותם (4)

השיב התם:

אצל השם יתברך הכל אפשר,
ויכול להיות כהרף עין,
שאני אבוא על שלך.

ושחק החכם ממנו מאד.

ואלו השני בנים היו נקראים בפי העולם, זה
בכנוי חכם, וזה בכנוי תם. אף-על-פי שיש
כמה חכמים ותמים בעולם, אף-על-פייכן
כאן היה נפר הדבר ביותר, כי שניהם
ממקום אחד ולמדו ביחד, וזה נעשה חכם
מפלג מאד, וזה היה תם גדול מאד.

ובהסקאסקי, ששם כותבין כל אחד עם
כנוי פאמעליא שלו, היו כותבין על זה כנוי
חכם ועל זה כנוי תם.

פעם אחד בא המלך על הסקאסקי, ומצא,
שהיו כתובין שם אלו השני בנים, זה בשם
חכם, וזה בשם תם, והיה בעיניו לפלא,
שאלו השנים מכנים בשם חכם ותם,
ונתאנה המלך לראותם.

וחשב המלך: אם אשלח אחריהם פתאם,
שיבואו לפני יתפחדו מאד, והחכם, יסתתמו

והתם היה רץ ובא בכל פעם אל החכם
בשמחה, ומצאו, שהוא מצר ומלא יסורים
ושאלו: הלא חכם ועשיר כמותך, על מה יש
לך יסורים תמיד?
הלא אני מלא שמחה תמיד.

והיה בעיני החכם לשחוק, ונדמה בעיניו
למשגע.

ואמר לו התם: הלא סתם בני-אדם,
שמתלוצצים ממני, הם שוטים, כי אם המה
חכמים ממני, הלא אדרבה, הם שוטים,
כנ"ל, מכל שכן חכם כמותך, ומה תהיה אם
אתה חכם ממני?

ענה התם ואמר להחכם: מי יתן, שתבוא
אתה על מדרגה שלי!

השיב החכם ואמר: זה אפשר להיות, שאני
אבוא על שלך, שינטל ממני השכל, חס
ושלום, או אהיה חולה, חס ושלום, ואהיה
נעשה משגע, כי הלא מה אתה?, איש
משגע!

אבל שאתה תבוא על שלי, זה אי אפשר
בשום אופן, שתהיה אתה חכם ממני.

טענותיו לגמרי, והתם גם־כן אפֿשר ישְתַּגַּע מחמת פּחד.

ונתישב המלך לשלח חכם אחד אל החכם, ותם אל התם; רק איך מוצאין בעיר מלוכה תם, כי בעיר מלוכה על־פּירב הם חכמים, רק שהממנה על האוצרות הוא תם דוקא, כי החכם אינם רוצים לעשות ממנה על האוצרות פּון על ידי חכמתו ושכלו יוכל לבזוז האוצרות, על כן עושין ממנה על האוצרות תם דוקא.

וקרא המלך לחכם אחד ולאותו התם הנ"ל ושלחם להשני בנים הנ"ל, ונתן בידם אגרות לכל אחד ואחד. גם נתן בידם אגרת להגאבירניר של הגאבערניא, שאלו השתי בנים הם תחת ממשלתו,

וצוה בהאגרת, שהגאבירניר ישלח להם אגרות משמו להחכם והתם כדי שלא יתפחדו, ויכתב להם, שאין הדבר נחוץ, ואין המלך גוזר דוקא שיבואו רק הדבר תלוי ברצונם: אם הם רוצים־בואו, רק שהמלך חפץ לראותם.

ונסעו אלו השלוחים, החכם והתם, ובאו להגאבירניר ונתנו לו האגרת. ושאל הגאבירניר על אלו השני בנים, ואמרו לו, שהחכם הוא חכם מפלג ועשיר גדול. והתם

הוא תם ביותר, ויש לו כל המלבושים של הפעלץ, כנ"ל.

ונתיעץ הגאבירניר, שבודאי אין ראוי להביאו לפני המלך בלבוש פעלץ, ועשה לו מלבושים כראוי, והניח בתוך העגלות צב של התם, ונתן להם אגרות, כנ"ל.

ונסעו השלוחים ובאו לשם. ונתנו האגרות להם: החכם־להחכם, והתם־להתם. והתם, תכף שהגיע לו האגרת, אמר להתם השליח שהביאו: הלא איני יודע מה כתוב בו; קרא אותו לפני!

השיב לו: אני אספר לך בעל־פה מה שכתוב בו, שהמלך רוצה שתבוא אליו. שאל תכף: רק בלי ליצנות! השיב לו: בודאי אמת, בלי ליצנות. ונתמלא שמחה תכף ורץ ואמר לאשתו: אשתי, המלך שלח בשבילי! ושאלה אותו: על מה ולמה?

ולא היה לו פנאי להשיבה כָּלֵל, ותכף נזדרז בשמחה והלך ונסע עם השליח תכף. ונכנס וישב בתוך העגלות־צב ומצא שם הבגדים הנ"ל ושמח יותר ויותר.

שאלות לחידודא

בחן 38א:

מעשה ט' מהכם ותם (4)

- ה. מה אמרו לגאבירניר (מושל) על החכם?
- שהוא חכם מופלג ועשיר גדול.
 - שהוא חכם מופלג ורופא גדול.
 - שהוא תלמיד חכם מופלג.
- ו. מה אמר התם כשהגיע השליח בשם המלך?
- אמר לאשתו שהמלך שלח בשבילי.
 - שאל, רק בלי ליצנות.
 - שתי התשובות נכונות.
- ז. מה אתה לומד מהסיפור בינתיים?
- כשהמלך קורא, מיד מגיעים.
 - כשהמלך קורא, מגיעים רק בישוב הדעת.
 - _____
- ח. האם למדת את המעשה השבוע?
- כן
 - לא
 - חלק

- א. מה ענה התם לחכם, כשאמר לו: "לעולם לא תהיה חכם"?
- אצל השם יתברך הכל אפשר.
 - הודה לדבריו.
 - לא ענה לו כלל.
- ב. מה היה פלא בעיני המלך?
- שיש כ"כ הרבה אנשים במדינות שלו.
 - שאלו הב' מכוונים בשם חכם ותם.
 - שתי התשובות נכונות.
- ג. את מי שלח המלך לקרוא לתם אליו?
- איש תם.
 - הממונה על האוצרות.
 - שתי התשובות נכונות.
- ד. המלך צוה לחכם ולתם שיבואו אליו או לא?
- צוה אליהם בתוקף שיבואו אליו.
 - הדבר תלוי ברצונם, אם הם רוצים.
 - לחכם צוה בתוקף, ולתם רק אם הוא רוצה.

אצל השם יתברך הפל אפשר, ויכול להיות פהרף עין

בעזמק המעשה

כמה פעמים מוזכר כאן במעשה "תם"?

מי רץ? ומי חשב? מי נסע? ומי שחק? מי שמח יותר ויותר?

תשובות על מעשה ט' מהכם ותם (3)

כמה פעמים מוזכר בחלק זה של המעשה שהחכם היה לו יסורים? 8

השבוע זכה בהגרלה

הילד החשוב יעקב סטארט נ"ו
בית שמש

דעם רבינ'ם
אעשיות

למען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה טמירים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך

להיכנס להגרלה: בפקס - 1532-6519611 להודעות - 02-5345040 לקבלת הגליון באימייל - m025345040@gmail.com